Lietas arhīva Nr. A42-00418-19/5
ECLI:LV:ADRJRIT:2019:0109.A420197118.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2019.gada 9.janvārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Aija Pāvele,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc Veselības ministrijas pieteikuma par 2010.gada 20.augustā noslēgtā studiju līguma Nr. 14-18/RZ2010/96 izpildes pareizību un pienākuma uzlikšanu atbildētājai atmaksāt pieteicējai atbildētājas rezidentūras studijām iztērētos valsts budžeta līdzekļus 18 897,08 *euro* apmērā pieteikumā norādītajā kārtībā.

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 20.augustā starp Rīgas Stradiņa universitāti un atbildētāju /pers. A/ tika noslēgts studiju līgums Nr.14-18/RZ2010/96 (turpmāk – studiju līgums) par studijām valsts budžeta finansētajās vietās.

2015.gada 3.decembrī Rīgas Stradiņa universitāte izdeva rīkojumu Nr.11-6/306/2015, ar kuru mācību iestāde nolēma atskaitīt atbildētāju no studējošo skaita sakarā ar studiju neatsākšanu pēc akadēmiskā atvaļinājuma.

Ar Veselības ministrijas 2017.gada 13.jūnija lēmumu Nr.01-23.3/2747 nolemts uzlikt par pienākumu atbildētājai atmaksāt rezidenta apmācībai izlietotos valsts budžeta līdzekļus par kopējo summu 18 897,08 *euro*. Atbildētāja naudas līdzekļus Veselības ministrijai nav atmaksājusi.

[2] Veselības ministrija vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par studiju līguma izpildes pareizību un pienākuma uzlikšanu atbildētājai atmaksāt Veselības ministrijai atbildētāja rezidentūras studijām iztērētos valsts budžeta līdzekļus 18 897,08 *euro* apmērā. Pieteikums pamatots ar turpmāk minēto.

Ārstniecības likuma 57.pants noteic, ka rezidentu sadales kārtību un rezidentūras finansēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Savukārt tajā laikā spēkā esošie Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumi Nr.972 „Rezidentu sadales un rezidentūras finansēšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr.972) noteica rezidentu sadales un rezidentūras finansēšanas kārtību.

Atbilstoši noteikumu Nr.972 11.punktam, ja rezidents pēc rezidentūras beigšanas nepilda šo noteikumu 5.4.1.apakšpunktā minēto nosacījumus vai nesekmīgi apgūst apmācības programmu, vai apmācību rezidentūrā pārtrauc no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ, Veselības ministrija pieņem lēmumu par rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu atmaksu šo noteikumu 5.4.2.apakšpunktā paredzētajā kārtībā.

Noteikumu Nr.972 5.4.2.apakšpunkts noteica, ka rezidents piecu gadu laikā sedz ar apmācību saistītos izdevumus, ja viņš pēc rezidentūras beigšanas nepilda šo noteikumu 5.4.1.apakšpunktā minētos nosacījumus vai nesekmīgi apgūst apmācības programmu, vai pārtrauc apmācību rezidentūrā augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ. Maksājumus veic katru mēnesi, gada laikā ieskaitot valsts budžeta ieņēmumos ne mazāk kā piekto daļu no kopējās rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu summas.

Veselības ministrija 2016.gada 1.decembrī saņēma Rīgas Stradiņa universitātes 2016.gada 1.decembra paziņojumu Nr.3-12/342/2016 „Par 2015.gadā atskaitītiem rezidentiem", kam pievienots atskaitīto rezidentu apmācībai piešķirtā finansējuma aprēķins, cita starpā, ka atbildētājas apmācībai piešķirtais finansējums (bez rezidenta atlīdzības) sastāda 18 897,08 *euro*.

Šobrīd spēkā esošo Ministru kabineta 2011.gada 30.augusta noteikumu Nr.685 „Rezidentu sadales un rezidentūras finansēšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr.685) 41.punkts noteic, ka persona, kura uzsākusi rezidentūras studijas līdz 2011.gada 30.augustam, pēc rezidentūras beigšanas turpmākos trīs gadus strādā Latvijas Republikas teritorijā ārstniecības iestādē, kura ir noslēgusi līgumu ar Nacionālo veselības dienestu par valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu vai kura veselības aprūpes pakalpojumus sniedz ārpus Rīgas. Ja persona nepilda šajā punktā minētās prasības, nesekmīgi apgūst apmācības programmu vai pārtrauc apmācību rezidentūrā no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ, tā atmaksā saņemtos valsts budžeta līdzekļus saskaņā ar augstskolas un attiecīgās personas noslēgtā līguma nosacījumiem. Veselības ministrija pieņem lēmumu par rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu atmaksu. Maksājumus veic katru mēnesi, gada laikā atmaksājot ne mazāk kā piekto daļu no kopējās rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu summas. Pēc maksājuma saņemšanas Veselības ministrija atmaksātos valsts budžeta līdzekļus ieskaita valsts budžeta ieņēmumos.

2017.gada 13.jūnijā Veselības ministrija ierakstītā pasta sūtījumā nosūtīja atbildētājai lēmumu Nr.01-23.3/2747 par valsts budžeta līdzekļu atmaksu uz deklarēto dzīves vietas adresi: /adrese A/.

Līdz šim brīdim atbildētāja nekādus naudas līdzekļus Veselības ministrijai nav atmaksājusi.

[3] Tiesa 2018.gada 3.maijā nosūtīja atbildētājai uz tās deklarēto dzīvesvietu ierakstītā pasta sūtījumā lēmumu par administratīvās lietas ierosināšanu un pieteikumu, aicinot atbildētāju sniegt paskaidrojumus tiesai par pieteikumu *(lietas 28.lapa)*. 2018.gada 8.jūnijā tiesas sūtījums nosūtīts atpakaļ sakarā ar to, ka beidzies tā glabāšanas termiņš *(lietas 29.lapa)*.

Tiesa 2018.gada 19.jūlijā nosūtīja atbildētājai uz tās uzturēšanās adresi ārzemēs ierakstītā pasta sūtījumā lēmumu par administratīvās lietas ierosināšanu un pieteikumu *(lietas 34.lapa)*. Atbildētāja uz tiesas aicinājumu nav reaģējusi, kā arī tiesas sūtījums nav atpakaļsūtīts tiesai. Administratīvā rajona tiesa informējusi atbildētāju par konkrētās administratīvās lietas izskatīšanas laiku un vietu. Arī uz šo sūtījumu atbildētāja nav reaģējusi *(lietas 36.lapa)* un paskaidrojumus par pieteikumu Administratīvajai rajona tiesai nav sniegusi.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka procesa dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu mutvārdu procesā un nepastāv citi šķēršļi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tādējādi tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, rakstveida procesā izvērtējot Veselības ministrijas pieteikumā norādītos argumentus kopsakarā ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir apmierināms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Veselības ministrija norāda, ka atbildētāja nepilda studiju līguma 8.2.punktu, kas noteic, ka studējošais piecu gadu laikā sedz ar mācībām rezidentūrā saistītos izdevumus, ja viņš pēc rezidentūras beigšanas nepilda šī līguma 8.1.punktā minētos nosacījumus vai nesekmīgi apgūst studiju programmu, vai pārtrauc mācības rezidentūrā no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ. Maksājumus veic, iepriekš saskaņojot, katru mēnesi, gada laikā ieskaitot valsts budžeta ieņēmumos ne mazāk kā piekto daļu no kopējās rezidenta izglītībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu summas.

Tādējādi, lai izvērtētu jautājumu par pienākuma uzlikšanu atbildētājai izpildīt studiju līguma 8.2.punktu un atmaksāt par viņas rezidentūru izlietotos valsts budžeta līdzekļus, nepieciešams konstatēt, ka atbildētāja minēto līguma punktu nav izpildījusi.

[7] Ārstniecības likuma 57.pants noteic, ka rezidentu sadales kārtību un rezidentūras finansēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Studiju līguma noslēgšanas laikā spēkā esošo noteikumu Nr.972 11.punkts noteica, ja rezidents pēc rezidentūras beigšanas nepilda šo noteikumu 5.4.1.apakšpunktā minēto nosacījumus vai nesekmīgi apgūst apmācības programmu, vai apmācību rezidentūrā pārtrauc no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ, Veselības ministrija pieņem lēmumu par rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu atmaksu šo noteikumu 5.4.2.apakšpunktā paredzētajā kārtībā.

Noteikumu Nr.972 5.4.2.apakšpunkts noteica, ka rezidents piecu gadu laikā sedz ar apmācību saistītos izdevumus, ja viņš pēc rezidentūras beigšanas nepilda šo noteikumu 5.4.1.apakšpunktā minētos nosacījumus vai nesekmīgi apgūst apmācības programmu, vai pārtrauc apmācību rezidentūrā no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ. Maksājumus veic katru mēnesi, gada laikā ieskaitot valsts budžeta ieņēmumos ne mazāk kā piekto daļu no kopējās rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu summas.

Savukārt šobrīd spēkā esošo noteikumu Nr.685 (spēkā no 01.09.2011.) 41.punkts noteic, ka persona, kura uzsākusi rezidentūras studijas līdz 2011.gada 30.augustam, pēc rezidentūras beigšanas turpmākos trīs gadus strādā Latvijas Republikas teritorijā ārstniecības iestādē, kura ir noslēgusi līgumu ar Nacionālo veselības dienestu par valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu vai kura veselības aprūpes pakalpojumus sniedz ārpus Rīgas. Ja persona nepilda šajā punktā minētās prasības, nesekmīgi apgūst apmācības programmu vai pārtrauc apmācību rezidentūrā no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ, tā atmaksā saņemtos valsts budžeta līdzekļus saskaņā ar augstskolas un attiecīgās personas noslēgtā līguma nosacījumiem. Veselības ministrija pieņem lēmumu par rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu atmaksu. Maksājumus veic katru mēnesi, gada laikā atmaksājot ne mazāk kā piekto daļu no kopējās rezidenta apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu summas. Pēc maksājuma saņemšanas Veselības ministrija atmaksātos valsts budžeta līdzekļus ieskaita valsts budžeta ieņēmumos.

Tādējādi tiesa secina, ka minētās tiesību normas pēc būtības nemaina personas, kura pārtrauc mācības rezidentūrā no augstskolas neatkarīgu iemeslu dēļ, pienākumu atmaksāt šīs personas rezidentūras studijām saņemtos valsts budžeta līdzekļus.

[8] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka studiju līgums starp atbildētāju un Rīgas Stradiņa universitāti noslēgts 2010.gada 20.augustā par studijām no 2010.gada 1.septembra līdz 2015.gada 31.augustam *(lietas 7.-8.lapa)*.

Ar Rīgas Stradiņa universitātes 2015.gada 3.decembra rīkojumu Nr.11-6/306/2015 atbildētāja ar 2015.gada 2.decembri atskaitīta no studējošo skaita sakarā ar studiju neatsākšanu pēc akadēmiskā atvaļinājuma *(lietas 17.lapa)*.

Veselības ministrija 2017.gada 13.jūnijā pieņēma lēmumu Nr.01-23.3/2747 par atbildētājas apmācībai izlietoto valsts budžeta līdzekļu atmaksu 18 897,08 *euro* apmērā, nosakot atmaksas grafiku atbilstoši studiju līguma 8.2.punktam *(lietas 21.-23.lapa)*.

Veselības ministrija 2017.gada 13.jūnijā lēmumu atbildētajai nosūtīja ierakstītā pasta sūtījumā uz atbildētājas deklarēto dzīvesvietas adresi *(lietas 24.-25.lapa)*.

Vienlaikus no lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pēc Veselības ministrijas 2017.gada 13.jūnija lēmuma saņemšanas no atbildētājas nekāda rīcība, lai izpildītu studiju līguma 8.2.punktā noteikto pienākumu, nesekoja.

[9] Tiesa secina, ka Veselības ministrijas 2017.gada 13.jūnija lēmums par izlietoto valsts budžeta līdzekļu atmaksu kā iestādes darbība studiju līguma izpildes ietvaros pieņemts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Tiesa arī nekonstatē, ka atmaksājamo finanšu līdzekļu apmērs būtu noteikts patvaļīgi. Tas atbilst faktiski iztērētajiem līdzekļiem par atbildētājas apmācību *(lietas 26.lapa)*.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka Veselības ministrija, izvērtējot atbildētājas rīcību, pamatoti ir konstatējusi, ka atbildētāja nepamatoti nepilda studiju līguma prasības, un tādējādi ir iestājies šā līguma 8.2.punktā noteiktā rezidentūras studiju programmai iztērēto valsts budžeta līdzekļu atmaksāšanas pienākums.

[10] Tā kā atbildētāja ne Veselības ministrijai, ne tiesai nav izteikusi savus argumentus vai iebildumus pret pieteikumu, tiesai nav iespējams tos izvērtēt.

[11] Pastāvot šādiem iepriekš konstatētajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka atbildētāja studiju līgumu nav izpildījusi un viņai uzliekams pienākums to izpildīt, proti, atmaksāt viņas rezidentūras studijām iztērētos valsts budžeta līdzekļus 18 897,08 *euro*.

[12] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc pieteicēja iesnieguma saņemšanas iestādē Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē. Ja atbildētājs ir privātpersona, valsts nodevu atlīdzina no privātpersonas finanšu līdzekļiem.

Ievērojot to, ka Veselības ministrijas pieteikums ir apmierināms, no atbildētājas par labu Veselības ministrijai piespriežama samaksātā valsts nodeva 30 *euro*.

Tiesa konstatē, ka Veselības ministrija par lietas ierosināšanu ir samaksājusi valsts nodevu 30,00 *euro* apmērā *(lietas 6.lapa)*, tādējādi valsts nodeva minētajā apmērā atlīdzināma Veselības ministrijai no /pers. A/ finanšu līdzekļiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.–251.pantu, 256.[1]panta ceturto daļu un 289.–291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt Veselības ministrijas pieteikumu.

Atzīt, ka /pers. A/ nav izpildījusi 2010.gada 20.augusta studiju līguma Nr.14-18/RZ2010/96 8.2.apakšpunktu.

Uzlikt par pienākumu /pers. A/ (personas kods /personas kods/) pareizi izpildīt 2010.gada 20.augustā noslēgtā studiju līguma Nr.14-18/RZ2010/96 8.2.punktu un atmaksāt Veselības ministrijai /pers. A/ rezidentūras studijām iztērētos valsts budžeta līdzekļus 18 897,08 *euro* Veselības ministrijas 2017.gada 13.jūnija lēmumā Nr.01-23.3/2747 noteiktajā kārtībā.

Piespriest no /pers. A/ (personas kods /personas kods/) par labu Veselības ministrijai tās samaksāto valsts nodevu 30 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Pāvele